

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm k.e.d., prof. S.R.Hacıyeva
(kafedra müdiri)

İmza: _____

Tarix: “ _____ ” _____ 20____ -ci il

Kafedra: _____ Ekoloji kimya

Fakültə: _____ Ekologiya və torpaqşünaslıq

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: _____ Neft kimya sənayesinin ekoloji problemləri

Tədris yükü (saat) cəmi: _____ 30 _____ müəhazirə _____ 15 _____ seminar _____ 15 _____ praktik (laboratoriya)

Tədris ili _____ 2015/2016 _____ Semest _____ I _____ Bölmə _____ azərbaycan

Kredit sayı (hər 30 saata 1 kredit) _____

II. Müəllim haqqında məlumat: _____ Bayramov Qiyas İlyas oğlu, k.e.d.

(Soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

Məsləhət günləri və saatları: _____

E-mail ünvanı: _____

İş telefonu: _____ 0124337311 _____

III. Tələb olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. B.Şixəlizadə, Q.Səfərov, R.Azəri, Neft və qaz kimyası. Bakı. “Maarif” 1978, 337 s.
2. İ.Şixiyev Əsas üzvi və neft-kimya sintezinin texnologiyası. Bakı. “Maarif”, 1977, 302 s.
3. И.П.Кирпатовский Охрана природы. Справочник для работников нефтеперерабатывающей и нефтехимической промышленности. М., «Химия», 1980, 376 с.
4. ARDNŞ-in Ekoloji siyasəti 2010.

Əlavə:

1. Экология производства, научно тех. ж. М., 2005-2015гг

IV. Fənnin təsviri və məqsədi:

(Fənn haqqında qısa məlumat, onunla şərtləşən fənlər (bilavasitə bağlı olan/uyğun gələn), fənnin tədrisinin məqsədləri. Bu fənni öyrənməklə tələbələrin nəyi biləcəkləri, nəyə nail olacaqları və hansı vərdislərə yiyələnəcəkləri qeyd edilir)

Kursun qısa təsviri: Neft kimya sənayesində yaranan ekoloji problemlərin səbəbləri, onların bütün sferalara ekoloji təsirləri, əsasən də karbohidrogenlərin sintezi, polimer və plastik kütlələrin, sintetik yuyucu maddələrin istehsalatında yaranan ekoloji problemlər və onların aradan qaldırılması haqqında izahların verilməsi aparılır.

Kursun məqsədi: Magistr təhsili alan tələbələrə neft kimya sənayesinin istehsalatı üçün ilkin xammalların alınması, saxlanması və onların məqsədli olaraq sintezlərinin aparılması zamanı ekoloji problemlərin yaranması, ekoloji təsirlər və onların aradan qaldırılması üsulları haqqında izahların verilməsidir.

V. Fənnin təqvim planı:

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	Mövzu № 1. Neft kimya sənayesinin ekoloji problemləri və onların yaranması səbəbləri Qısa icmalı: 1. Neft kimya sənayesinin əsas sahələrini təşkil edən istehsalat prosesləri zamanı ekoloji problemlərin yaranmasının səbəbləri haqqında izahın verilməsi. Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə): 1. B.Şixəlizadə, Q.Səfərov, R.Azəri, Neft və qaz kimyası. Bakı. "Maarif" 1978, 337 s. 2. İ.Şixiyev Əsas üzvi və neft-kimya sintezinin texnologiyası. Bakı. "Maarif", 1977, 302 s. 3. И.П.Кирпатовский Охрана природы. Справочник для работников нефтеперерабатывающей и нефтехимической промышленности. М., «Химия», 1980, 376 с.	Mühazirə		2	28.09.15

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	<p>Mövzu № 2; 3. Neft kimya sənayesində karbohidrogenlərin sintezi zamanı yaranan ekoloji problemlər</p> <p>Qısa icmalı: Neft kimya sənayesində əsas xammalların (karbohidrogenlərin) alınmasında neft məhsullarından istifadə olunmasının iqtisadi və ekoloji cəhətdən üstünlüklərinin izahı. Neft kimya sənayesində əsas xammalı hesab edilən parafin, naften, olefin, asetilen, aromatik karbohidrogenlərin və onların törəmələrinin sintezi və sonradan onların xammal kimi istifadə edilərək məqsədyönlü olaraq müxtəlif texnologiya prosesləri həyata keçirilərkən yaranan ekoloji problemlərin səbəblərinin izahının verilməsi. Əsasən qaz, maye və sülb karbohidrogenlərinin sintezi onların neft məhsullarından alınması istehsalatı haqqında və texnoloji proseslərin aparılması zamanı ekoloji problemlərin yaranması səbəbləri haqqında izahların tələbələrə çatdırılması. Parafin (qaz, maye, sülb doy-muş karbohidrogenlərinin) olefinlərin, naften, aromatik karbohidrogenlərin məqsədyönlü sintezinin aparılması, onların fərdi olaraq ayrılması istehsalatı zamanı yaranan ekoloji problemlərin həlli üsullarının tətbiq olunması haqqında izahların verilməsi.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə): 1. B.Şixəlizadə, Q.Səfərov, R.Azəri, Neft və qaz kimyası. Bakı. "Maarif" 1978, 337 s. 2. İ.Şixiyev Əsas üzvi və neft-kimya sintezinin texnologiyası. Bakı. "Maarif", 1977, 302 s. 3. И.П.Кирпатовский Охрана природы. Справочник для работников нефтеперерабатывающей и нефтехимической промышленности. М., «Химия», 1980, 376 с.</p>	<p>Mühazirə</p> <p>Mühazirə</p>		<p>2</p> <p>2</p>	<p>12.10.15</p> <p>26.10.15</p>

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	<p>Mövzu № 4. Polimer və plastik kütlələrin istehsalatında ekoloji problemlər</p> <p>Qısa icmalı: Polimerlərin alınması üsulları, növləri haqqında izahların verilməsi. Polimerlərin alınması texnoloji proseslərindən asılı olaraq alınan ekoloji problemlərin səbəblərinin aydınlaşdırılması və ekoloji problemlərin həll olunması üsullarının izahı. Plastik kütlələrin istehsalı və növləri haqqında izahlar. Plastik kütlələrin alınması zamanı ekoloji problemlərin yaranması səbəblərinin aydınlaşdırılması. Plastik kütlələrin istehsalı prosesində alınan ekoloji problemlərin həlli üsulları.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.B.Şixəlizadə, Q.Səfərov,R.Azəri, Neft və qaz kimyası. Bakı. "Maarif" 1978, 337 s. 2.İ.Şixiyev Əsas üzvi və neft-kimya sintezinin texnologiyası. Bakı. "Maarif", 1977, 302 s. 3.И.П.Кирпатовский Охрана природы. Справочник для работников нефтеперерабатывающей и нефтехимической промышленности. М., «Химия», 1980, 376 с. 	Mühazirə		2	09.11.15
	<p>Mövzu № 5. Sintetik yuyucu maddələrin istehsalı zamanı yaranan ekoloji problemlər</p> <p>Qısa icmalı: Sintetik yuyucu maddələrin (SYM) müqayisəli xüsusiyyətləri, alınması sintezi reaksiyaları haqqında izahın verilməsi. SYM-in istehsalatında ekoloji problemlərin yaranması səbəblərinin aydınlaşdırılması.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.B.Şixəlizadə, Q.Səfərov,R.Azəri, Neft və qaz kimyası. Bakı. "Maarif" 1978, 337 s. 2.İ.Şixiyev Əsas üzvi və neft-kimya sintezinin texnologiyası. Bakı. "Maarif", 1977, 302 s. 3.И.П.Кирпатовский Охрана природы. Справочник для работников нефтеперерабатывающей и нефтехимической промышленности. М., «Химия», 1980, 376 с. 	Mühazirə		2	23.11.15

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	<p>Mövzu № 6. Neft kimya sənayesində alınan istehsalat tullantılarının emalı olunması və zərərsizləşdirilməsi üsulları</p> <p>Qısa icmalı: Neft kimya sənayesində istehsalatın xüsusiyyətindən asılı olaraq alınan müxtəlif istehsalat tullantılarından istifadə olunması və zərərsizləşdirilməsi üsulları haqqında izahların verilməsi.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. B.Şixəlizadə, Q.Səfərov, R.Azəri, Neft və qaz kimyası. Bakı. "Maarif" 1978, 337 s.</p> <p>2. İ.Şixiyev Əsas üzvi və neft-kimya sintezinin texnologiyası. Bakı. "Maarif", 1977, 302 s.</p> <p>3. И.П.Кирпатовский Охрана природы. Справочник для работников нефтеперерабатывающей и нефтехимической промышленности. М., «Химия», 1980, 376 с.</p>	Mühazirə		2	07.12.15
	<p>Mövzu № 7. ARDNŞ-in Ekoloji Siyasəti</p> <p>Qısa icmalı: ARDNŞ-in sənaye müəssisələrində uzun illər ərzində yaranmış ekoloji problemlərin həll olunması üçün şirkətin ekoloji siyasətinin hüquqi əsaslı və proqramının həyata keçirilməsi strategiyası haqqında izahların verilməsi.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. ARDNŞ-in Ekoloji Siyasəti.</p>	Mühazirə		2	21.12.15
	<p>Mövzu № 8. Neft kimya sənayesində ekoloji nəzarət monitorinqin aparılması</p> <p>Qısa icmalı: Müəssisədə ekoloji nəzarət monitorinqin aparılmasının qaydaları. Tullantıların növlərindən asılı olaraq inventarlaşdırma, ekoloji normativ texniki sənədlərin yoxlanılması. Səyyar cihazlarla və laboratoriya şəraitində götürülən analizlərin nəticələrinə əsasən ekoloji nəzarət monitorinqin sənədləşdirilməsi.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. ARDNŞ-in Ekoloji Siyasəti.</p> <p>2. Экология производства, научно тех. ж. М., 2005-2015гг</p>	Mühazirə		1	28.12.15

VI. İmtahanın keçirilməsi forması -vazılı, şifahi, dialoq və ya test.

VII. Semestr ərzində qiymətləndirmə və bal bölgüsü:

Balların maksimum miqdarı – 100 bal.

A) *Semestr ərzində toplanan maksimum bal – 50 bal.*

Dərsə davamiyyətə görə	10 bal
Tələbələrin sərbəst işinə (referat, prezentasiya, tədqiqat işi və s.) görə Qeyd: Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işlə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri, təqdim olunma şərtləri, vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq göstərilir.	10 bal
Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə (eyni fəndən həm seminar (məşğələ), həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır). Əgər fənnin tədrisi yalnız mühazirə, seminar (məşğələ) şəklində nəzərdə tutularsa bu zaman davamiyyətə və sərbəst işə ayrılmış ballar istisna olmaqla qalan 30 bal tədrisin bu növ göstəricilərinə görə hesablanır.	20 bal
Kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə (fənn üzrə kurs işi (layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur).	10 bal

B) *Semestr imtahanı nəticəsinə görə - maksimum 50 bal*

Hər biletdə – 5 sual, hər suala – 10 bal verilir

Qeyd: Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.

C) *Semestr nəticəsinə görə qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədər toplanan ballar əsasında):*

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

Müəllim: _____ **k.e.d. Bayramov Qiyas İlyas oğlu**
(soyadı, adı, atasının adı)

İmza: _____

Tarix: _____